

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) จุดมุ่งหมายในการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน และความต้องการจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 14 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน และครูประจำชั้น จำนวน 3 คน นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงโดยการประมวลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำหลักสูตรทดลองใช้กับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดมหานาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน มีโรงเรียนทั้งหมด 178 โรงเรียน จำนวน 343 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดมหานาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 14 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

2. หลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 30 แผน รวม 30 ชั่วโมง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะทางภาษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการรับรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะความรู้ความจำ แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้หลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอนใต้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และทดสอบที่ t-test dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงเป็นหลักสูตรต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรโดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอนใต้ ศึกษาข้อมูลจาก การสอบถามแนวคิดในการทำหลักสูตรกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

2. ดำเนินการสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 14 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน เกี่ยวกับ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสอบถามปัญหาความต้องการความคิดเห็น ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเข้ารับการนำหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอนใต้

หลังจากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จาก การแบบสอบถาม แล้วเสนอประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งหลักสูตรฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองได้ดำเนินการดังนี้

ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดมหานาม จำนวน 14 คน จำนวน 30 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ทำการทดสอบและสอบถาม

ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ขั้นที่ 3 ทดสอบและสอบหลังการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะทางภาษา วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการรับรู้ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะความรู้ความจำ แบบวัดเจตคติต่อหลักสูตรนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทดสอบที (t-test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเป็นหลักสูตรต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา (research and development) โดยปรากฏผลการวิจัย ซึ่งมีละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จากผลการศึกษาแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สอบถามปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าปัญหาที่พบในนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ส่วนใหญ่คือ 1) นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะเรียนช้ากว่านักเรียนในระดับเดียวกัน 2) นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน 3) นักเรียนขาดเรียนบ่อย 4) ครอบครัวยุและผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ด้านการเรียนของนักเรียน และปัญหาที่พบเกี่ยวกับบุคลากรหรือครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เหมือนกับนักเรียนปกติในชั้นเรียนทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ประสบกับปัญหาทางการเรียนรู้มากขึ้น ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนไม่มีหลักสูตรที่ใช้

สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของหลักสูตร รวมทั้งขาดข้อมูลที่จะมาจัดทำเป็นหลักสูตร

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง พบว่าการสร้างองค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำผลแนวคิดทฤษฎี หลักการและข้อมูลพื้นฐาน โดยสำรวจความต้องการผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้นมาเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ 30 แผนประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ภาพและเสียงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ขวานกับควาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เสียงเสียงธรรมชาติแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เกมอัจฉริยะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานของหนู แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 หมาป่ากับสิงโต แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หมีสั่งให้ทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 นิทานพาเพลิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 หุ่นยนต์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 นิทานนี้ไม่มีชื่อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 อะไรรอยู่ในภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ผลไม้ใส่สี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ฟังให้ชัด จัดให้ถูก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ฟังชัดสนิทภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 จิตรกรอักษร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ลูกบาศก์อักษรแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 รวมกลุ่มอักษร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ตัวเลขนำโชค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรียงร้อยถ้อยคำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 โดมิโนภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 สาวน้อยลอยน้ำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 เกมรูปภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 -26 เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับจำนวนตัวเลข แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27-30 เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการบอกเวลาการเรียงลำดับ การใช้จ่ายเงินตราและการบอกค่าจำนวน

ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีความเหมาะสมในส่วนประกอบต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร จากการนำหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง โรงเรียนวัดมหานาม จำนวน 14 คน พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจและตั้งใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ และร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างมีความสุข

4. ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร

สรุปผลการปรับปรุงหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง โดยภาพรวมพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ทักษะคือ ทักษะด้านภาษา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-10 ทักษะด้านกระบวนการรับรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11-20 และทักษะด้าน

ความรู้ความจำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21-30 ผลปรากฏว่าจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกแผน นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะต้องได้รับการกระตุ้นจากครูผู้สอนอย่างใกล้ชิดและจะต้องทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมซ้ำหลาย ๆ ครั้งจึงจะจำได้ และในการเรียนรู้ของนักเรียนจะต้องไม่เป็นทางการหรือวิชาการมากเกินไปเพราะนักเรียนจะเกิดความเครียด กลัวจนทำให้ไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ จึงต้องมีการจัดบรรยากาศให้เหมาะสมและตรงกับความสนใจของผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนจึงต้องสามารถปรับได้และมีความยืดหยุ่น ต้องปรับปรุงในเรื่องเวลา เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้มีความหลากหลาย ปรับปรุงเรื่องการใช้สื่อ ควรเป็นสื่อจริงและเป็นรูปธรรมจับต้อง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล มีเป็นประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผลในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอ ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอ โดยสำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่าช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการด้านภาษา ทักษะด้านกระบวนการรับรู้ และทักษะด้านความรู้ความจำ เกิดการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานและสามารถพัฒนาทักษะให้เท่าเทียมกับนักเรียนในระดับชั้นเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสายพิน โคกทอง (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะขั้นพื้นฐานคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมบูรณาการเกมคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ วรณมวง (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลจากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หลังจากการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรรเพ็ชญ์ อินทะพันธ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อจัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรการอบรมบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพ 2) ความรู้ของบุคลากร

ทางการศึกษาพิเศษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของกลุ่มทดลองก่อนและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชวลิต ชูก้าแพง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรซ่อมเสริมทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา พบว่า 1) ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นด้านกระบวนการรับรู้ภายหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 50) 2) ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นด้านภาษาภายหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่คะแนนการปฏิบัติยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3) ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นด้านความรู้ความจำภายหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนลินนุช อำนวยสิน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนเขียนเพื่อศึกษาความสามารถเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียนและเพื่อเปรียบเทียบความสามารถเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังใช้ชุดการสอนเขียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนเขียนมีค่าประสิทธิภาพ 84.75/86.00 โดยมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียนมีความสามารถเขียนคำอยู่ในระดับดี 3) นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียนมีความสามารถเขียนคำก่อนและหลังการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถเขียนคำสูงกว่าก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรษา บุญนายีน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้แบบฝึกสะกดคำยาก เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ทางการสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนสะกดคำยากก่อนและหลังใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนสะกดคำ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนและสะกดคำมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากก่อนและหลังการทดลองใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีความ

บกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนสะกดคำมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง

จากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ ครูการศึกษาพิเศษ และครูประจำชั้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการที่ดีขึ้นสามารถเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น มีความสุขกับการเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข

2. จากการสร้างหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 แผนการจัดการเรียนรู้ จากการนำหลักสูตรฉบับร่างและแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่า เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการสร้างหลักสูตร เพราะแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรได้ยึดหลักของการพัฒนาหลักสูตรของรูปแบบของไทเลอร์ (Tyler) ตามแนวคิดของรูจี้ร์ ภูสาระ (2546, หน้า 161-162) ได้สรุปขั้นตอนการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ 2) กำหนดจุดประสงค์ให้อยู่ในรูปของพฤติกรรม 3) วัดผลจากการปฏิบัติของนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการสอนและ 4) เปรียบเทียบผลการทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ ซึ่งมีลำดับขั้น 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์ในการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผล

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดมหานาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 คน ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 แผน พบว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนดี นักเรียนมีความสนุกสนาน กระตือรือร้น กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ วรรณม่วง (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับชั้นนักเรียนเล็ก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 6 คน ใช้ระยะเวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจำพยางค์ภาษาไทยของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หลังจากการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรรเพ็ชฌุ อินทะพันธุ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อจัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรการอบรมบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพ 2) ความรู้ของบุคลากรทางการศึกษาพิเศษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของกลุ่มทดลองก่อนและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

ชวลิต ชูกำแหง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรซ่อมเสริมทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้เป็นทักษะแรกเริ่มที่จำเป็นซึ่งเกิดขึ้นระหว่างขั้นนำเข้าและขั้นกระบวนการตามทฤษฎีการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะดังกล่าวจะส่งผลต่อปัญหาในการเรียนรู้ในระดับที่รุนแรงขึ้น นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีปัญหาพร้อมเหล่านี้โดยเฉพาะนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาระดับต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรซ่อมเสริมทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจากผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้และ 3) การศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ พบว่า ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ การรับรู้ที่มีอยู่ในวงจำกัด รวมทั้งการขาดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสกัดกั้นปัญหาของนักเรียนเหล่านี้ ผู้วิจัยนำผลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่สะท้อนทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้า ขั้นกระบวนการ ขั้นความจำ และขั้นแสดงออก

4. ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งมีการประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ย หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร และระหว่างการใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นและสามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ครบทุกขั้นตอน มีความเชื่อมั่นและมีความมั่นใจในตนเอง ส่วนด้านเจตคติโดยภาพรวมพบว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน เนื่องจากนักเรียนมีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนาด้านทักษะทางภาษา ทักษะด้านกระบวนการรับรู้ และมีพัฒนาการด้านทักษะความรู้ความจำดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนลินนุช อำนวยสิน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนเขียนเพื่อศึกษาความสามารถเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนเขียนมี ค่าประสิทธิภาพ 84.75/86.00 โดยมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียนมีความสามารถเขียนคำอยู่ในระดับดี 3) นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยชุดการสอนเขียนมีความสามารถเขียนคำก่อนและหลังการทดสอบซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถเขียนคำสูงกว่าก่อนการทดลอง

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรพชา บุญนายีน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้แบบฝึกสะกดคำยาก เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนสะกดคำมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนและสะกดคำมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากก่อนและหลังการทดลอง โดยมีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการเขียนสะกดคำมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง

ผลที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนและเอาใจใส่ต่อการเรียน สามารถทำกิจกรรมและแบบฝึกและใบงานได้สำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ในระดับที่ดี

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยได้สรุปและมีข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

จากประสบการณ์ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จะสามารถพัฒนาด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้จริง

1. ครูควรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจะได้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน เช่นกิจกรรมเกม เพลง การแสดงบทบาทสมมติ

3. ในการฝึกปฏิบัติด้านทักษะต่างๆ ครูควรให้ความสนใจและเป็นกำลังใจและมีรางวัลและแรงเสริมทางบวก จะทำให้นักเรียนที่ขาดความมั่นใจได้มีโอกาสแสดงออกมากขึ้น

4. การนำหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเพิ่มระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองที่สามารถจัดทำได้ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี